

Mr. sc. Pavle Bakarić, dipl. ing.:

STARE KONAVOSKE SORTE MASLINE, Dubrovnik, 2005.

Istaknuti stručnjak i znanstvenik za maslinarstvo, mr. sc. Pavle Bakarić opet nas je ugodno iznenadio sa svojim novim vrlo vrijednim uratkom o maslinama. Nošen istraživačkom znatiželjom do danas je proveo elajografska istraživanja u maslinicima Korčule, otoka Mljeta, Dubrovačkog primorja, poluotoka Pelješca i drugih maslinarskih područja Dubrovačko neretvanske županije. Autor je vrlo precizan i temeljit u radu a uz to, oštroman i široko obrazovan pa svakom poslu pristupa sustavno znanstveno i stručno odgovorno. U predgovoru knjizi mr. sc. Bakarić piše: „Masline iz konavoskih krajeva mogu ti osvojiti dušu i tijelo i čvrsto te vezati uz sebe. Zavoliš ih i za njih si spreman učiniti sve. Poželiš im dati dio sebe“. Doista je autor poklonio puno ljubavi i rada da nam približi te maslinike na znanstvenoj i stručnoj osnovi. Knjiga Pavla Bakarića sadrži 47 stranica, a bogato je namjenski ilustrirana s dvadeset i jednom slikom u boji. U radu je koristio suvremene znanstvene metode i to po Morettinijevoj morfološko-biološkoj klasifikaciji, po redosljedu elajografskih listića, uz dopunu nekih obilježja po metodi Branco-Rallo i Cimato. Nakon osvrta na stanje maslinarstva u Konavlima i pregleda literature, autor si je postavio za zadatak da detaljno istraži elajografska svojstva starih konavoskih sorti maslina, kako bi znanje o njima bilo što potpunije i kako bi se više cijenile i koristile. Rezultati istraživanja po prvi put otkrivaju ono što Konavle već stoljećima posjeduje i njeguje. U knjizi su detaljno obrađene sorte: Crnica, Lumbardeška (sin.Solarica), Sitnica, Dubravka (sin. Šipanjka) i Sitnjaka velika. Za svaku sortu autor nas upoznaje s imenom, sinonimima, podrijetlom, raširenošću, važnošću, zatim osobinama, odnosno habitusom stabla, cvata, cvijeta, ploda, koštice, randmanom mesa ploda, količinom i kvalitetom ulja i na kraju daje ocjenu gospodarsko bioloških svojstava. Uz to za svaku sortu prilaže sliku u boji na kojoj su vidljiva glavna sortna obilježja. Za sortna obilježja izneseni su i rezultati višegodišnjih pomometrijskih istraživanja ploda, lista i cvijeta. Na temelju istraživanja autor zaključuje da uz obilicu i Bjelicu kao najviše proširene sorte i dalje treba u sortimentu zadržati stare konavoske sorte: Crnicu, Sitnicu, Sitnjaku veliku, i

Dubravku. Stare konavoske sorte sudjeluju kao sastavnice u proizvodnji konavoskog ulja i čine ga posebnim i tipičnim, odnosno prepoznatljivim. Sorta Lumbardeška je prije svega stolna sorta, Dubravka je ima dobru uporabna svojstva za proizvodnju ulja i konzerviranje, Sitnica i Sitnjaka velika trebaju naći mjesto u novim maslinicima ne samo radi kakvoće ulja nego i kao oprašivači za druge sorte. Stare konavoske sorte maslina treba očuvati jer predstavljaju vrijedan genetski potencijal (genofond) koji je naše nacionalno bogatstvo, a ujedno i dio kulturnog i gospodarskog nasljeđa Konavala. Ugodna mi je dužnost da ovo vrijedno djelo preporučim svima koji se bave maslinarstvom. Ujedno izražavam zahvalnost autoru što je uložio toliko truda i tako pregledno i visoko stručno, koristeći znanstvene metode, izložio opsežnu i složenu građu, a naše hrvatsko maslinarstvo obogatio s novim spoznajama.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković